

ÅRSMELDING 2008

Institutt for regnskap, revisjon og jus

INNLEDNING

Institutt for regnskap, revisjon og jus bidrar til forskningsbasert undervisning og kunnskapsutvikling innen økonomistyring, finansregnskap, revisjon, forretningsjus, skatt og eiendomsmegling. Instituttet har hovedansvaret for all undervisning innen disse områdene ved Handelshøyskolen BI. Instituttets ansatte er forfattere til flere av de mest sentrale fagbøkene i Norge innenfor sine områder, og publiserer årlig en rekke artikler på sine felt.

Forskningsaktiviteten er konsentrert om næringslivsrelatert jus, revisjon, regnskapsregulering/-praksis, økonomisk styring og eiendomsmegling.

I 2008 hadde instituttet 44 faglig ansatte og 2 administrative ansatte. Totalt utgjorde dette 37,1 faglige årsverk, og 1,9 administrative årsverk. I tillegg var det midlertidig ansatt en forskningsassistent og en studentassistent.

De faglige stillingene fordelt etter stillingskategorier:

Stillingskategori	Antall	Årsverk
Professor	7	6,5
Førsteamanuensis	5	5
Studierektor	5	5
Førstelektor	6	6
Høyskolelektor	10	9,2
Stipendiater	4(7*)	4(7*)
20% / II-stillinger	7	1,4
Sum	44	37,1

*Tre av doktorgradsstipendiatene innehar henholdsvis to førstelektorstillinger og en studierektorstilling.

Med blick på samfunnet

Institutt for regnskap, revisjon og jus ser det som sin samfunnsoppgave å bidra til bedre praksis og økt verdiskaping i offentlig og privat sektor gjennom førsteklasses forskning, undervisning og formidling innenfor fagområdene økonomistyring, finansregnskap, revisjon, forretningsjus, skatt og eiendomsmegling.

Instituttets medarbeidere har også i 2008 satt spor etter seg i den offentlige debatt, og aktivt bidratt til at forskningsresultater og faglig innsikt formidles til både BIs studenter og aktører i næringsliv og samfunnsliv.

To av instituttets medarbeidere har i 2008 hentet hjem internasjonale forskningspriser for sine arbeider. På oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet har instituttet gjennomført utredning av gjeldsregister i Norge. En av instituttets medarbeidere deltok som revisjonsekspert i utvalget som gransket stortingspensjonene høsten 2008.

Instituttet har utviklet en rekke skreddersydde undervisningsprogrammer for krevende kunder i offentlig og privat sektor. Her vil jeg spesielt trekke frem samarbeidet med Skattedirektoratet om å utvikle et masterprogram i skatte- og avgiftsrett for skatteetaten.

Dette er bare noen få smakebiter fra et innholdsrikt år. Les mer om instituttets aktiviteter på de neste sidene.

Tore Bråthen
instituttleder

PEDAGOGISKE AKTIVITETER

KURSPORTEFØLJE

Instituttet har en stor kursportefølje på både Bachelor, Master og Executive nivå. Instituttet har ansvaret for Master i regnskap og revisjon, Bachelor i eiendomsmegling, Bachelor i revisjon og Bachelor i økonomi og forretningsjus. Fra høsten 2008 startet den nye regnskapsførerlinjen opp. Dette er en egen spesialiseringsretning på 3.året i Bachelor i økonomi og administrasjon.

Mesteparten av kursene innen BI Shipping er også tilknyttet instituttet. Høsten 2008 startet BI opp en ny spesialiseringsretning i Shipping (Bachelor), og fra høsten 2009 vil det tilbys Management Program i Maritime Law, Trade Law and Maritime Insurance (Master).

Rollen som associate dean/faglig leder knyttet til hvert av disse studiene, innehas av faglig ansatte ved instituttet. I tillegg ligger rollen som associate dean for det største bachelorstudiet, Bachelor i økonomi og administrasjon, hos en av instituttets medarbeidere. En stor del av kursporteføljen ved BI Forsikring og Senter for finansutdanning er også knyttet til instituttet.

Instituttet leverer fire management programmer:

- 1) Personal- og arbeidsjus,
- 2) Intern revisjon, risikostyring og Corporate Governance,
- 3) Bedriftsøkonomisk analyse med beslutningsverktøy,
- 4) Økonomi for beslutningstakere.

Alle fire programmene ble gjennomført i Nydalen, og sistnevnte program ble også avholdt ved BI Bergen. I tillegg til disse fire programmene har instituttet ansvaret for management programmet Det verdiskapende styret sammen med et annet faginstitutt. Ansatte ved instituttet leverer også bidrag til andre management programmer.

UNDERVISNING

Ordinære undervisningstimer: Instituttets ansatte skulle i henhold til sine stillinger levere 6.350 undervisningstimer. Det ble levert 7.024 undervisningstimer, hvilket gir en belastning utover de normerte undervisningstimene på 674 undervisningstimer.

Rolletimer: I tillegg til undervisningstimene ble det levert 2.551 rolletimer. Rolletimer er konvertible mot ordinær undervisning og oppstår som følge av fagansvar, retningsansvar, deansansvar m.m.

Når ordinær undervisning og rolletimer ses under ett, kommer instituttets ansatte ut med 3.225 undervisningstimer utover normert plikt. Omregnet i faglige årsverk tilsvarer dette normert undervisning og sensur for 20,1 årsverk for professorer/førsteamanuenser, eller 11,2 årsverk for førstelektorer/høyskolelektorer.

SENSUR

Instituttets ansatte hadde som følge av sine stillinger en samlet sensurplikt på kr 519.065. Det ble i 2008 utført sensur for i alt kr 1.741.523. Sensur utover normal sensurplikt utgjør 235 prosent av den normerte sensurplikten. I tillegg kommer annen oppgaveretting for til sammen kr 486.040.

VEILEDNING

Faglig stab utførte 265 timer veiledning på Bachelorkurs, 149 timer veiledning på management programmer og 260 timer veiledning på Sivil-/Master of Science-retninger. Ved BI Nettstudier, hvor veiledningen blir målt i kroner, ble det utført nettveiledning for i alt kr 464.380.

Det reelle tallet for hvor mye veiledning instituttets ansatte har gitt i 2008, er betydelig høyere enn det som tallene over indikerer. Dette skyldes at hovedtyngden av veiledningen skjer uten at det blir registrert i de administrative systemene. Tallene som er gjengitt over, viser bare veiledning knyttet til obligatoriske oppgaver som studentene må innlevere i løpet av sine studier ved BI.

BEDRIFTSINTERN UNDERVISNING

Flere av instituttets faglig ansatte leverte bedriftsintern undervisning i tillegg til plikten de har i kraft av sine stillinger. Kurs og undervisning ble levert til bl.a. Bergen Rederiforening, Bærum kommune, DnB NOR, Forsvarsbygg, Nordea, Odfjell Drilling, Oslo Kommune Barne- og Familieetaten, NAV Oslo, PRO-skolen, Rambøll Vestfold, Schibsted, Senter for statlig økonomistyring (SSØ), Skatteetaten, Sparebanken Sogn og Fjordane, Sparebanken Sør og Sparebanken Helgeland. Leveransene av bedriftsintern undervisning utgjorde i alt 1042 undervisningstimer.

BEDRIFTSINTERN VEILEDNING

Det ble utført 57 timer bedriftsintern veiledning.

TRIVES I MANESJEN

Førsteamanuensis Pål Berthling-Hansen og førstelektor Espen Skaldehaug

Det er ikke nok å formidle teori. - Vi skal inspirere til refleksjon, og gjøre studentene i stand til å ta bedre beslutninger, sier Pål Berthling-Hansen og Espen Skaldehaug som trives sammen med studentene.

Tekst: Audun Farbrøt, fagsjef forskningskommunikasjon ved BI.

Førsteamanuensis Pål Berthling-Hansen og førstelektor Espen Skaldehaug arbeider innenfor det bedriftsøkonomiske fagområdet med vekt på teorier, modeller og analyser som kan bidra til økt verdiskaping.

Dette er jo blant de klassiske kjernefagene ved en handelshøyskole, men kanskje ikke blant fagene som umiddelbart scorer høyest på "fun"-faktoren. Men det er før du har sett herrene Skaldehaug og Berthling-Hansen i aksjon.

- Det skal jo være litt gøy. Det er når du trives med det du gjør, og kan by på deg selv, at du legger forholdene til rette

for læring, sier Espen Skaldehaug, som før han går inn i klasserommet tenker for seg selv at "nå skal jeg ha det trivelig".

MER ENN 1000 UNDERVISNINGSTIMER

Sammen gjennomførte Berthling-Hansen og Skaldehaug mer enn 1000 undervisningstimer i 2008. De har nasjonalt fagansvar på to Master of Management Program i tillegg til at de underviser på ytterligere to. De har også nasjonalt fagansvar på 3. års kurs i Bachelormodellen innenfor studieretningen økonomi og administrasjon.

Som om ikke det var nok, foreleste de to i fjor på skreddersydde programmer og kurs for både Bærum kommune, Oslo kommune, Sandnes Sparebank, Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV), Forsvarsbygg, Roxar, Rambøll, Thor Dahl Eiendom, Forlagssentralen, Norske Boligbyggerlag (NBBL), Private Barnehagers Landsforbund (PBL), Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening, Norsk Forening for kvalitet, Siviløkonomforeningen, Confex og Statlig Senter for Økonomistyring (SSØ).

- Underviser du mye, og trives med det, blir du også god til å undervise, melder Espen Skaldehaug, vel vitende om at man hele tiden blir evaluert av erfarne og krevende studenter.

Skaldehaug og Berthling-Hansen understreker at det ikke er nok for en foreleser å kunne sine fag.

- Vi må kunne anvende fagene i konkrete situasjoner og gi studentene noe de kan bruke i praktiske situasjoner, sier Pål Berthling-Hansen. For å skape interesse for fagene, må vi også få studentene til å se hva de kan bruke kunnskapene til.

SKAL SKAPE VERDIER

Særlig på bedriftsinterne programmer blir de to foreleserne utfordret til å anvende teorier, modeller og verktøy i konkrete situasjoner, både i privat næringsliv og i offentlige virksomheter.

For det er ikke bare det private næringslivet som er opptatt av verdiskaping. Offentlig sektor er bl.a. opptatt av å få mer helse og mer skole ut av kronene som bevilges.

- Vi er genuint opptatt av at undervisningen skal gi verdiskaping, sier de to, som i møtet med studenter i bedrifter og organisasjoner også møter problemstillinger de kan ta med som innspill til videre forskning. Og det må jo kunne kalles en vinn-vinn-situasjon mellom forelesere og studenter som læringspartnere!

MASTER I SKATTE- OG AVGIFTSRETT (MSA) for SKATTEETATEN

Studiet ledes av professor dr. juris Ole Gjems-Onstad

BI gikk av med seieren i en anbudskonkurranse utlyst av Skattedirektoratet. Den 29. februar 2008 signerte rektor Tom Colbjørnsen og skattedirektør Svein Kristensen en samarbeidsavtale som omfatter en master og et deltidsstudium i skatte- og avgiftsrett. Studiet blir tilbudt jurister, økonomer og revisorer i Skatteetaten, men vil også være åpent for andre interesserte som til daglig jobber med skatte- og avgiftsrett. Studiestart vil være høsten 2009.

Interessen for studiet er veldig god. Fra skatteetatens side har langt flere enn de 40 det er plass til, meldt interesse. For eksterne søkere er det satt av plass til 20 deltagere. Også der har flere enn det er plass til, meldt seg.

Direktør i rettsavdelingen i Skattedirektoratet, Sven Rune Greni uttaler til Bikuben "at hensikten med avtalen er å styrke etatens faglige kompetanse og gjøre den bedre i stand til å håndtere kompliserte skatte- og avgiftssaker". Han uttaler videre "at internasjonalisering og transaksjoner over landegrensene aktualiserer utfordrende faktiske og rettslige vurderinger, i en tid hvor også overnasjonal lovgivning har stor betydning. Sammen med effektiv organisering og utnyttelse av moderne teknologi vil masterstudiet være med på å sikre riktig og effektiv skatte- og avgiftsmessig behandling av borgere og næringsliv".

Studiet ledes av professor dr. juris Ole Gjems-Onstad ved Institutt for regnskap, revisjon og jus som gleder seg over

samarbeidet med skatteetaten og understreker at studieprogrammet er usedvanlig omfattende. BI tilbyr allerede et høyere revisorstudium med 90 undervisningstimer i skatte- og avgiftsrett. Det nye tilbudet vil totalt inneholde 432 undervisningstimer for studentene, og BI skal tilby i alt 576 timers undervisning siden fire programmer er valgfrie og studentene må velge to av disse.

For ansatte ved BI byr studiet på en interessant forskningsarena. Studentene skal skrive en rekke oppgaver. Her vil mye interessant stoff kunne kartlegges. Undervisningen vil ikke bare være krevende, men engasjerende og faglig stimulerende. Studentene skal ha minst to års praksis med skatte- og avgiftsrett. De er i realiteten eksperter som vil ha ytterligere fordypelse. Studiet gjør det også nødvendig og økonomisk mulig å ansette flere skatteeksperter ved BI.

Studiet legger vekt på dybdeforståelse av problemstillinger som særlig utfordrer skattepraktikeren i hverdagen. Sentralt står omstruktureringer, finansielle instrumenter, internasjonale transaksjoner og internprising. Regnskapsforståelse, verdsettelse og bred innsikt i den forretningsmessige tenkning som ligger bak næringslivets disposisjoner er viktige elementer i studiet. Hovedvekt legges på selskaps- og næringsbeskatning, ikke personbeskatning.

De tre årene med deltidsstudier på Master i skatte- og avgiftsrett vil representere et enestående møtested for nettverksbygging og dialog mellom praktikere fra offentlig forvaltning og privat sektor. Undervisningen vektlegger sammenhengen mellom fagområdene skatt, avgift, innfordring, regnskap, revisjon og kontrollutfordringer.

FAKTA

- Masterstudiet er delt opp i åtte moduler a 15 studiepoeng.
- Man kan ta enkelt moduler. Det kreves seks moduler for en master.
- Studiet går over tre år med en modul pr. semester. Hver semestermodul går over tre samlinger som hver er på tre hele dager.
- Fagområdene er selskaps- og næringsbeskatning, regnskapsrett og -analyse, transaksjoner og omorganiseringer, internasjonal skatterett, skatteprosess, kontroll- og utvalgsprosedyrer og merverdiavgift.
- Faginnholdet bestemmes i samarbeid med skatteetaten og andre som jobber med skatt og avgift.
- Programmet er åpent for interesserte også utenfor skatteetaten og vil representere den mest omfattende videregående opplæring i skatterett i Norge.
- Krav til to års praksis før opptak.

FORSKNING

Tematisk har forskningen i 2008 vært relatert til selskapsrettsutviklingen i Norge og i EU, bør- og verdipapirrett, finansrett, eiendomsmeglingsrett, arbeidsrett, immaterialrett, person-, bedrifts- og transaksjonsbeskatning, merverdiavgift, allmenntilrette institusjoner, norsk og internasjonal regnskapsrett, intellektuell kapital og kunnskapsledelse, corporate governance og revisjon.

FORSKNINGSPROSJEKTER

Instituttet mottok i 2008 bevilgninger til følgende eksternfinansierte forskningsprosjekt (finansieringskilden angis i parentes)

Engb, Jone

Regulering av finansnæringens struktur (Landkreditt 2006-2009).

Langli, John Christian

Flytting av inntekt inn og ut av Norge? En empirisk analyse av selskaper med og uten eiermessig tilknytning til utenlandske selskaper (Norges Forskningsråd).

Auditor Independence in a Private Firm Setting (Centre for Corporate Governance Research, Handelshøyskolen BI).

Myrtveit, Ingunn

Information Access Disruptions (iAD) - subproject: Economics of IA technologies (mars 2007-2015).

Senter for innovasjonsdrevet forskning ved FAST (Norges Forskningsråd, Fast, Accenture og Schibsted).

Doktorgradsprosjekter

BIRKELAND, KARI

Revisors erstatningsansvar for lovpliktig revisjon

Aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers valgte revisor har som oppgave å kontrollere at selskapets finansielle informasjon gir et rettviseende bilde. Forskningsprosjektet bidrar til å klargjøre revisors plikter i forhold til lovpliktig revisjon, herunder hvilke handlinger eller unnlatelser som kan utløse erstatningsansvar for revisor. Prosjektet skal også belyse forholdet mellom revisors og styrets ansvar.

ENGb, JONE

Regulering av finansnæringens struktur

Finansforetak, det vil si konsesjonsbelagte foretak innen finansnæringen, er underlagt et omfattende rammeverk. Det finnes blant annet regler om eierkontroll i finansinstitusjoner og om strukturering av finanskonserner. Reglene om eierkontroll og finanskonserners struktur henger tett sammen ettersom spørsmålet om tillatelse til et gitt eierskap blant annet beror på finanskonsernets struktur, og godkjenning av konsernstrukturen og etablering av en gitt konsernstruktur avhenger av tillatelse i henhold til eierkontrollreglene. Forskningsprosjektet tar sikte på å avklare innholdet i reglene om eierkontroll og finanskonserners struktur. Arbeidet inkluderer en analyse av EØS-kravene og hvordan det norske regelverket oppfyller disse. Også spørsmålet om hvilke mål og ønsker myndighetene har hatt i relasjon til eierskap og finanskonserners struktur, og i hvilken grad gjeldende regelverk er egnet til å oppfylle disse målene, vil bli behandlet.

HVEEM, DAG JØRGEN

Bankers rådgivningsansvar

Finansinstitusjoners rådgivnings- og salgsvirksomhet fører tidvis til tap for kunden, og i dette forskningsprosjektet er fokus satt på hvilke vilkår som må være oppfylt for at bankene skal komme i ansvar. Særlig fokuseres det på ansvarsnormen, som tar utgangspunkt i et strengt, ulovfestet profesjonsansvar. Normens strenghet varierer, og den avhenger bl.a. av hvilket område banken gir råd på og forhold på skadelidtes side. Bevismessige spørsmål står sentralt, særlig spørsmålet om når det er grunnlag for å pålegge banken bevisbyrden (dvs. å snu den normale bevisbyrden). Kravene til årsakssammenheng og hvordan tapsberegningen skal foregå, vil også bli behandlet.

PERLAND, OLAV FR.

Tilretteleggeransvar - verdipapirforetaks erstatningsansvar ved tilrettelegging av aksjeemisjoner

Forskningsprosjektet fremstiller rettsreglene om erstatningsansvaret for verdipapirforetak ved feil i aksjeemisjoner med den følge at noen lider et økonomisk tap. En typisk feil vil være at prospektet eller annen emisjonsinformasjon er uriktig eller misvisende. Fremstillingen belyser særlig vilkårene for ansvar, derunder hvilke plikter tilrettelegger har i henhold til kravene til god forretningsskikk i verdipapirhandel-loven. Avhandlingen behandler også spørsmålet om hvem som kan kreve erstatning fra tilrettelegger, og forholdet mellom tilrettelegger og andre deltakere i emisjonsprosessen. Spørsmål om gyldigheten og rekkevidden av tilretteleggers ansvarsfraskrivelser, og kravet til årsakssammenheng mellom tilretteleggers feil og det økonomiske tap, behandles også.

RASMUSSEN, JANICKE

Board evaluation; a measure of effective corporate governance?

I avhandlingen rettes søkelyset mot internasjonale og nasjonale anbefalinger for hvordan styret bør organisere sitt arbeid for at det på en mest mulig effektiv måte skal utføre de oppgaver det er satt til å gjøre. En av anbefalingene gjelder styrets evaluering av eget arbeid. Formålet med egenevalueringen er å få vurdert i hvilken grad de mål styret har satt for sitt arbeid nås gjennom de ressurser styret har tilgjengelig, samt de strukturer og prosesser styret har etablert. Avhandlingen vil blant annet belyse i hvor stor grad praksis i norske børsnoterte selskaper reflekterer intensjonen i anbefalingen og hvilken effekt egenevalueringen har hatt.

UNNEBERG, INGE

Avtaler om fordeling av etterlatt formue

Temaet for avhandlingen er arvelaters og arvingenes adgang til gjennom avtaler å fastsette hvordan arvelaters formue skal fordeles etter hans død. Fremstillingen omfatter både avtaler om arveoppgjøret og om formuens fordeling som faller utenfor den arverettslige regulering, herunder livsdisposisjonsavtaler, ektefellers avtaler om formuesordningen og livsforsikringsavtaler. Fremstillingen av arveavtaler skiller mellom fordeling av legalarv og avtaler knyttet til testamenter. Det redegjøres for samspillet mellom alminnelige avtalerettslige og arverettslige regler.

VIKEN, MONICA

Markedsundersøkelser i varemerkerett og markedsføringsrett

Markedsundersøkelser blir fremlagt som bevis i norsk varemerke- og markedsføringsrett når vurderingstemaet er omsetningskretsens reaksjoner. Når empiri på denne måten trekkes direkte inn i jussen, kan det oppstå et spenningsforhold mellom den tradisjonelle rettskildelære og vurdering av faktum i den enkelte sak. Prosjektet har dermed forankring både i prosessrettens bevisregler og immaterial- og konkurranse-rettslige kilder. For å belyse et eventuelt spenningsforhold mellom jus og faktum, undersøkes hvordan rettsanvenderne trekker inn omsetningskretsen som målestokk ved vurderingen av juridiske spørsmål. Prosjektet skal kartlegge betydningen av at reglene enten anvendes på en juridisk formell måte gjennom en objektiv fortolkning av bestemmelsenes ordlyd (ved å konstruere et juridisk begrep som ”gjennomsnittsfbrukeren”) eller på en reell måte der det tas hensyn til hvordan markedet fungerer (ved å anerkjenne markedsundersøkelser).

PUBLIKASJONER 2008

BERTHLING-HANSEN, PÅL

Bedriftsøkonomisk styring av helseforetakene – er det i det hele tatt mulig? Praktisk økonomi & Finans 2008:4

BIRKELAND, KARI

Rekommandasjon om begrensning av revisors sivilrettslige ansvar, Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS) 2008:2 s 93-99

BRÅTHEN, TORE

Nye rettslige rammer for eiendomsmegling og eiendoms-meglingsforetak, Magma 2008:1 s 10-13

Forretningsmessige avtaler mellom selskap og aksjonær m.v., Magma 2008:2 s 10-12

Fisjon ved bruk av fisjonsfordring, Magma 2008:3 s 14-18

Societas Privata Europaea – SPE, Magma 2008:4 s 21-26

Revisjonsplikten for AS, NUF og SPE, Magma 2008:6 s 18-24

Om eiendomsmeplers plikt til å skrive regning der vederlaget er avtalt som provisjon eller fast pris, Eiendomsmegleren 2008:2 s 16-17

Sverre Faafeng Langfeldt, Tore Bråthen
Lov og rett for næringslivet, Universitetsforlaget 15. utg., Oslo 2008, 761 sider

Selskapsrett, Fokus forlag/Universitetsforlaget 3. utg., Oslo 2008, 292 sider, ISBN 978-82-15-01415-9,

Tore Bråthen, Margrethe Røse Solli (red.)
Lærebok i praktisk eiendomsmegling, Del I Norges
Eiendomsmeglerforbund, 283 sider, ISBN 978-82-7794-046-5

Tore Bråthen, Margrethe Røse Solli (red.)
Lærebok i praktisk eiendomsmegling, Del II Norges
Eiendomsmeglerforbund, 106 sider, ISBN 978-82-7794-049-6

Norsk Lovkommentar 2008, kommentarer til aksjeloven
kap. 1-7, Norsk Lovkommentar s 2679-2721

Norsk Lovkommentar 2008, kommentarer til allmennaksje-
loven kap. 1-7, Norsk Lovkommentar s 2772-2817

Norsk Lovkommentar 2008, kommentarer til SE-loven,
Norsk Lovkommentar s 3737-3745

Norsk Lovkommentar 2008, kommentarer til SCE-loven,
Norsk Lovkommentar s 4187-4196

Norsk Lovkommentar 2008, kommentarer til eiendoms-
meglingsloven, Norsk Lovkommentar s 4246-4256

Tore Bråthen, Ole Skalpe, Monica Viken
Utredning om gjeldsregister i Norge, Barne- og likestillings-
departementet, 56 sider

DYRNES, SVERRE

Kontantstrømoppstillingen – gammel og utdatert? Praktisk økonomi & Finans 2008:3 s 67-82 (Fagfellevurdert)

ENGH, JONE

Ny lov om samvirkeforetak, Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS) 2007:4 s 41-51 (Utkommet i 2008)

Finanskrisen – finansnæringens struktur, Praktisk økonomi & Finans 2008:3 s 93-99 (Fagfellevurdert)

GJEMS-ONSTAD, OLE

Bokføringsloven er ikke for amatører – NOU 2008:7
Kulturutvalget, Skatterett 2008:3(27) s 212-223

Det nye sesam, sesam: Innbetalt kapital, Magma 2008:6 s 25-34

Nytt ambisiøst studium: Master i skatte- og avgiftsrett,
Revisjon og Regnskap 2008:5 s 62-63

Norsk Bedriftsskatterett, Gyldendal Akademisk 2008, 7. utg., 1300 sider

Vi er alle syndere, Dyade 2008:1 s 2-10

Jus som konfliktskaping, Dyade 2008:1 s 12-21

Idéer hugget i sten - jus som makt, Dyade 2008:1 s 22-38

Postmodernismen - den fascistiske lovgivers beste venn,
Dyade 2008:1 s 39-43

Rettigheter på avveie, Dyade 2008:1 s 44-54

Grenser for grensesetterne, Dyade 2008:1 s 55-63

Anklagesamfunnet, Dyade, 2008:4 s 23-45

GJØNNES, SVEIN H

Aage Sending, Tor Tangenes og Svein H Gjønnnes
Arbeidsbok til Driftsregnskap og budsjettering,
Fagbokforlaget 2008, 5. utg.

GULDEN, BROR PETTER

Begrepet "etikk" og normative etiske teorier, i Appendiks
om etikk i Knut Høylye, Roy Kristensen, Hanne Opsahl:
God regnskapsføringsskikk, Gyldendal Akademisk 2008,
s 449-468

Norsk Lovkommentar 2008, kommentarer til revisorloven,
Norsk Lovkommentar s 2597-2969

HVEEM, DAG JØRGEN

Finansiell rådgivning og god skikk, s140-182, i Lennart
Lyng Andersen (red): Videregående Kreditret, Center for
kreditret og kapitalmarkedsret, Handelshøyskolen i
København, Kredit- og kapitalmarkedsretsserien 6, Forlaget
Thompson A/S, 1. utg., København 2008

KILDAL, TOR S

Egenregibyg, uttak og justering - nye avgiftsmessige problemstillinger, Skatterett, Universitetsforlaget 2008:1(27) s 76-85

Skatt og EØS - implementering av EØS-forpliktelser i norsk rett, Praktisk økonomi & Finans 2008:1 s 77-83

Nytt avgiftsdirektiv – viktig for norske næringsdrivende, Revisjon og Regnskap, Den norske Revisorforening 2008: 5 s 67-70

Norsk Lovkommentar 2008, kommentarer til merverdiavgiftsloven, Norsk lovkommentar s 893-921

Norsk Lovkommentar 2008, kommentarer til lov om kompensasjon for merverdiavgift, Norsk lovkommentar s 3640-3643

KRISTENSEN, ROY K.

Knut Høylye, Roy Kristensen, Hanne Opsahl: God regnskapsføringsskikk, Gyldendal Akademisk 2008, 474 sider

KVAAL, ERLEND

Kjennetegn ved informative inngrep, Praktisk økonomi & Finans 2008:1 s 3-13, ISSN 1501-0074

SVERRE FAAFENG LANGFELDT

Sverre Faafeng Langfeldt, Tore Bråthen
Lov og rett for næringslivet, Universitetsforlaget 15. utg., Oslo 2008, 761 sider

MINDE, STINE WINGER

Studentsamskipnader – foreninger, stiftelser, selskaper eller rett og slett studentsamskipnader? Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS) 2008:4, s 63-79

MYRTVEIT, INGUNN

Alexander Bakke, Ingunn Myrtveit og Erik Stensrud
Measurement of User Satisfaction with Enterprise Portals: An Empirical Study. I: Proceedings of the NOKOBIT Conference, 17-19 2008, Trondheim 2008, ISBN 9788251923873, Tapir Forlag

Ingunn Myrtveit og Erik Stensrud
An Empirical Study of Software Development Productivity in C and C++. I: Proceedings of the NIK conference 2008, Trondheim 2008, ISBN 9788251923866, Tapir Forlag

RUUD, FLEMMING

Flemming Ruud, Shqiponja Isufi und Philipp Friebe
Pflicht zur Prüfung der Existenz des Internen Kontrollsystems, Der Schweizer Treuhänder 2008:11 s 938-942

Flemming Ruud, Shqiponja Isufi, Philipp Friebe und PwC
Wie schneiden Sie ab? - Studie über Kontroll- und Prüfungsaktivitäten bei mittelgrossen Unternehmen,

Spitälern und Hochschulen in der Schweiz, 2008, 87 sider

Flemming Ruud, Dieter Pfaff, Franz J. Kessler, Manuela Möller und Felix Reichert Schweizer Leitfaden zum Internen Kontrollsystem (IKS), 2. Auflage, in veb.ch (Ed.), Orell Füssli Verlag AG, Zurich 2008, 144 p., ISBN 978-3-280-07140-3

Flemming Ruud, Felix Reichert und Andri Arn
Karrierewege und Gehaltsstrukturen in der Internen Revision, in ZIR Zeitschrift Interne Revision, 2008:2 s 50-54

Flemming Ruud, Shqiponja Isufi und Philipp Friebe
Wie Unternehmen ausser Kontrolle geraten können Pflicht zur Prüfung der Existenz des Internen Kontrollsystems, i Der Schweizer Treuhänder, 2008:11 s 938-942

Flemming Ruud, L. Jenal, Yvette Haymoz
Leitlinie zum Internen Audit, Schweizerischer Verband fuer Interne Revision, Verlag SKV, 2008, ISBN 3-908159-45-8

SCHWENCKE, HANS ROBERT

Bør norske regnskapsregler og regnskapspraksis for anleggs-kontrakter tilpasses IFRS? - Fokus på skipsbygging og egen-regiprojekter, Praktisk Økonomi & Finans 2008:3 s 83-93

Jens-Erik Huneide, Kirsten Pedersen, Hans Robert Schwencke og Dag Olav Haugen. Årsregnskapet i teori og praksis 2007. Gyldendal Akademiske Forlag, 9. utgave 2008, s 1139 sider ISBN 978-82-05-38104-9

SKALPE, OLE

Tore Bråthen, Ole Skalpe, Monica Viken
Utredning om gjeldsregister i Norge, Barne- og likestillings-departementet, 56 sider

STENSRUD, ERIK

Alexander Bakke, Ingunn Myrtveit og Erik Stensrud
Measurement of User Satisfaction with Enterprise Portals: An Empirical Study. I: Proceedings of the NOKOBIT Conference, 17-19 2008, Trondheim 2008, ISBN 9788251923873, Tapir Forlag

Ingunn Myrtveit og Erik Stensrud
An Empirical Study of Software Development Productivity in C and C++. I: Proceedings of the NIK conference 2008, Trondheim 2008, ISBN 9788251923866, Tapir Forlag

TANGENES, TOR

Aage Sending, Tor Tangenes og Svein H Gjønnnes
Arbeidsbok til Driftsregnskap og budsjettering, Fagbokforlaget 2008, 5. utgave

VIKEN, MONICA

Tore Bråthen, Ole Skalpe, Monica Viken
Utredning om gjeldsregister i Norge, Barne- og likestillings-departementet, 56 sider

PRISBELØNT STUDIE AV STYREEVALUERING

Førstelektor/doktorgradsstipendiat Janicke L. Rasmussen

PRIS FOR BESTE ARTIKKEL

Janicke L. Rasmussen presenterte sitt doktorgradsprosjekt i forskningspaperet "Board evaluation – measure of effective corporate governance" på en internasjonal forskningskonferanse om "Internal Audit and Corporate Governance", som ble arrangert 20.-22. april ved Erasmus-universitetet i Rotterdam i Nederland.

Konferansen ble arrangert av Erasmus School of Accounting & Assurance, City Business School, Università di Pisa og Université catholique de Louvain.

Janicke L. Rasmussen vant prisen for beste phd-paper blant doktorgradsarbeidene som ble presentert på den første internasjonale forskningskonferansen viet til Corporate Governance. Prisen består av et diplom og 750 euro.

- Utrolig morsomt, og en fin inspirasjon til videre arbeid. Prisen er et uttrykk for en positiv holdning til en kvalitativ studie på et område som det ikke er forsket så mye på, sier hun.

MODELL FOR STYREEVALUERING

Janicke L. Rasmussen vil i sitt doktorgradsarbeid forske på bruken av styreevaluering i norske børsnoterte allmennaksjeselskaper.

Hun ønsker å kartlegge hvordan norske bedriftsstyrer gjennomfører styreevaluering i praksis, og få svar på om styreevaluering bidrar til mer effektiv styring av virksomheten.

- Jeg vil se om styreevaluering faktisk bidrar til effektivitet og om selskapene har nådd målene sine, eller ikke, sier Rasmussen. Hun vil også undersøke om det har utviklet seg ulik praksis for styreevaluering i ulike bransjer.

BI-forskeren har som ambisjon å bruke resultatene av den empiriske studien til å utvikle en modell for styreevaluering som kan bidra til bedre styrearbeid.

(05.05.08 Fra BIs Nettsider, tekst: Audun Farbrot, fagsjef forskningskommunikasjon ved BI)

BI-forsker Janicke L. Rasmussen har vunnet en internasjonal forskningspris for en artikkel der hun presenterer sitt doktorgradsprosjekt om styreevaluering i norske børsselskaper.

CORPORATE GOVERNANCE:

Det er blitt stadig vanligere for norske bedriftsstyrer å evaluere sin egen innsats. Dette er i tråd med anbefalinger for god selskapsledelse og virksomhetsstyring (Corporate Governance).

Men vi vet ikke så mye om hvordan styrene går frem for å evaluere seg selv og sin innsats. Og hva får styrene igjen for å bruke tid på styreevaluering? Bidrar styreevaluering til bedre virksomhetsstyring og bedre resultater?

Dette er spørsmål førstelektor Janicke L. Rasmussen ved Institutt for regnskap, revisjon og jus ved Handelshøyskolen BI ønsker å finne svar på i sitt doktorgradsprosjekt ved Cass Business School ved City University i London.

PRESENTASJONER OG DELTAKELSER PÅ INTERNASJONALE FORSKNINGSKONFERANSER

BRÅTHEN, TORE

Means to control change in the composition of shareholders in SMEs, Den 8. Nordiske Selskabsretskonferanse, Aarhus School of Business, Aarhus 10. og 11. november

LANGLI, JOHN CHRISTIAN

Auditor Independence in a private firm and low litigation risk setting. Medforfatter Ole-Kristian Hope. European Accounting Associations annual conference (april, Nederland), 2nd conference on Audit Quality (september, Italy), American Accounting Associations annual meeting (august, USA)

ROBERTS, HANNO

Discussant at The 6th Conference on New Directions in Management Accounting, European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM), Brussel 15.-17. desember

MEDIA/SAMFUNNSDEBATT

Flere faglig ansatte på instituttet er aktive deltagere i mediebildet; i TV og radio, i intervjuer, kronikker og innlegg i de viktigste dagsavisene. Særlig bør nevnes Tore Bråthen, Bjørn Eriksen, Ole Gjems-Onstad, Dag Jørgen Hveem, Tor S. Kildal, Hans Robert Schwencke, Ole Skalpe og Tor Tangenes.

UTMERKELSER

LANGLI, JOHN CHRISTIAN

'Auditor Independence in a Private Firm Setting'. Best Auditing Paper award, Financial Economics and Accounting Conference, Austin, Texas, USA. Paperet ble presentert av medforfatter professor Ole-Kristian Hope

MYRTVEIT, INGUNN

Johan Arndts Prisen for fremragende markedsføringspublisering 2008

RASMUSSEN, JANICKE

'Board evaluation – measure of effective corporate governance'. Vinner av beste phd-paper på Sixth European and First Global Academic Conference on Internal Audit and Corporate Governance, Rotterdam, april 2008

RUUD, FLEMMING

Pris for beste foreleser ved heltidsstudiet MBA, University of St. Gallen, Sveits

UNNEBERG, INGE

Foreleserprisen, Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø

INTERNMØTER OG SOSIALE SAMMENKOMSTER

Instituttet gjennomførte månedlige lunsjinstituttmøter, hvor aktuelle saker - interne BI-saker og interne instituttsaker – ble informert om og drøftet.

I mars ble det avholdt et halvdags instituttseminar.

I tillegg ble det invitert til to instituttmiddager; én ved semesterslutt i juni og én ved semesterslutt i desember.

DELTAKEELSE I UTVALG OG RÅD, BEDØMMELSER, NÆRINGSLIVSKONTAKT M.V.

BJUNE, CATHRINE

Medlem av utdanningskomiteen i Oslo Maritime Network

BRÅTHEN, TORE

Leder BIs forskningsetiske utvalg
Redaktør Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS)
Redaktør for selskapsrett i Norsk Lovkommentar
Medlem, bedømmelseskomité professorat, Copenhagen Business School CBS
Medlem doktorgradskomité (phd), Handelshøyskolen i Aarhus
Leder Reklamasjonsnemnda for eiendomsmeglingstjenester
Leder Etisk Råd, Forsikringsmeglerne
Medlem i fagutvalget for selskapsrett i Juristenes Utdanningssenter
Medlem valgkomiteen for nominasjon av eksterne styremedlemmer til selskaper i Studentsamskipnaden i Oslo (SiO)
Varamedlem Klagenemnda for eierskap i media
Kurs grunnleggende selskapsrett, Juristenes Utdanningssenter
Kurs grunnleggende selskapsrett, Advokatfirmaet Arntzen de Besche
Grunnkurs for medarbeidere i eiendomsmeglingsforetak, Norges Eiendomsmeglerforbund
Klassiske tvister ved kjøp/salg av bolig og hytter, Konferansen Boligmarkedet 2008, 29. mai 2008
Kurs i selskapsrett, Riksrevisjonen
Nytt i selskapsretten, Det årlige selskapsrettskurset, Juristenes Utdanningssenter, Stavanger 7. og 8. november
Styremedlem ASAP Astrup and Partners AS
Deltaker i voldgift som voldgiftsrettens leder
Deltaker i voldgift som medlem av voldgiftsretten
Norsk ekspertvitne, voldgift, Stockholm

DYRNES, SVERRE

Ansvarlig redaktør Praktisk økonomi & Finans
Medlem av Farmandkomiteen
Ekspertvitne Asker og Bærum tingrett for Tandberg ASA
Fagkyndig dommer for Agder lagmansrett, Yara ASA vs. Porsgrunn kommune
Foredrag for Skatt ØST
Foredrag for Confex AS

ERICSON, INGVID SCHIØLL

Redaktør og forfatter i rettspraksis.no (domssamlingen for bank- og pengerett)

ERIKSEN, BJØRN

Leder for Forskerforbundet Handelshøyskolen BI
Medlem Landsrådet i Forskerforbundet
Medlem av Klagenemnda ved Handelshøyskolen BI

FJELDHEIM, PAUL H.

Kursvirksomhet Norges Eiendomsmeglerforbund og Eiendomsmeglerforetakenes forening: God meglerskikk. Grunnkurs for medarbeidere i eiendomsmeglingsforetak, Norges Eiendomsmeglerforbund

GJEMS-ONSTAD, OLE

Medlem Academic Committee European Association of Tax Law Professors
Varamedlem Nordisk Skattevitenskapelig forskningsråd
Leder Acem Norge
Nestleder Acem International
Medlem Redaksjonsråd Dyade
Medlem Editorial Board Voluntas
Reviewer for Voluntas
Sakkyndig medlem av komité for vurdering av professorat ved Universitetet i Uppsala
Fakultetsopponent (sakkyndig) for vurdering av doktorgrad ved Internationella Handelshögskolan i Jönköping

GULDEN, BROR PETTER

Meddommer i erstatningssak Borgarting Lagmannsrett, avsluttet 4. februar 2008
Meddommer i erstatningssak Nordre Vestfold Tingrett, desember 2008
Medlem av Kredittilsynets komité for organisering og avvikling av praktisk prøve for revisorer
Medlem av fagkomité for revisjon i det frivillige samarbeidet mellom skoler med revisjonsutdannelse
Medlem av ekspertutvalg for granskning av Stortingspensjoner, oppnevnt av Stortingets presidentskap, september 2008, rapport avgitt 8. januar 2009.
Etikk og regnskap – sett i lys av senere tids regnskaps-skandaler, Regnskapstreff i Sør, juni 2008

HVEEM, DAG JØRGEN

Medlem av Rådet for bank-, forsikrings- og finansstudier på Handelshøyskolen BI
Medlem av DKG (Den kreditretlige gruppe), Handelshøyskolen i København (CBS)
Medlem av Gældsgruppen, Handelshøyskolen i København (CBS)

KILDAL, TOR S.

Medlem i redaksjonsrådet for tidsskriftet "Skatterett", Universitetsforlaget
Kompensasjon for merverdiavgift i helseforetak; komitearbeid i Næringslivets Hovedorganisasjon for å utrede muligheter og konsekvenser av en kompensasjonsordning i helsesektoren

KRISTENSEN, ROY

Prosjektleder for NARFs Kvalitetsprosjekt (Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening) i perioden

01.07.2006 - 31.12.2008.

Samarbeidsavtale med NARF om faglig bistand
Vedlikeholdsavtale Info Tjenester - Web-oppslagsverkene
"Merverdiavgiften" og "Regnskap Info"
Vedlikeholdsavtale med Gyldendal Rettsdata - Web-data-
basen Praktisk Juss

KVAAL, ERLEND

Konsulentarbeid for Ernst & Young

LANGLI, JOHN CHRISTIAN

Medlem av styret for Norsk RegnskapsStiftelse
Medlem av redaksjonsrådet i Praktisk økonomi & Finans
Medlem i doktorgradskomite ved Norges
Handelshøyskole (NHH)

LØKEN, SVEIN A.

Medlem Bokføringsstandardstyret, Norsk
Regnskapsstiftelse
Arbeidsgruppe IT-sikkerhet, Norsk Regnskapsstiftelse

MYRTVEIT, INGUNN

Varamedlem Hovedstyret i Norges Bank

PERLAND, OLAV FR.

Medlem i fagutvalget for selskapsrett i Juristenes
Utdanningssenter
Advokat i Wiersholm, Mellbye & Bech

ROBERTS, HANNO

Reviewer for:
European Accounting Review
Special Issue on Qualitative Research Methods utgitt av
Qualitative Research in Accounting and Management
(QRAM)
Accounting, Auditing and Accountability Journal (AAAJ)
Management Accounting Research
Medlem av redaksjonsrådet:
Management Accounting Research
Qualitative Research in Accounting and Management
Revista Española de Financiación y Contabilidad
(Spanish Journal of Finance and Accounting)
Journal of Business

RUUD, FLEMMING

Styremedlem Swiss Institute of Internal Auditors
Konsulentarbeid for Hoffman La Roche,
Swiss Railway, Novartis

SKALDEHAUG, ESPEN

Samarbeidsprosjekt med Ålesund Sykehus
(Ålesund Stråleavdeling)

Samarbeidsprosjekt med Bærum kommune,
Pleie og omsorgstjenesten (PLO)
Foredrag for NBBL Norges Boligbyggerlag
Foredrag for Confex
Konsulentoppdrag for Forlagssentralen

SCHWENCKE, HANS ROBERT

Medlem doktorgradskomite og opponent ved
Svenska Handelshøgskolan I Åbo, Finland
Engasjement hos BDO Noraudit, Oslo

TANGENES, TOR

Styreformann i Senegnat Ltd

UNNEBERG, INGE

Redaksjonsmedlem Tidsskrift for erstatningsrett,
Gyldendal Akademiske
Redaksjonsmedlem Tidsskrift for familierett, arverett og
barnevernrettslige spørsmål, Gyldendal Akademiske
Utredet for Klagenemnda BI
Medlem av Barnelovutvalget, som avga innstillingen NOU
2008:9 Med barnet i fokus
Medlem av Markedsrådet

VIKEN, MONICA

Forfatter i databasen Rettspraksis.no tema eiendoms-
meglingsloven
Oppnevnt som sakkyndig for vurdering av stilling som
førsteamanuensis/førstelektor/høyskolelektor i juridiske
fag, Høgskolen i Telemark
Oppnevnt som sakkyndig for vurdering av stilling
som førsteamanuensis/førstelektor/høyskolelektor i
eiendomsmegling, Høgskolen i Telemark

BI-EKSPERT GRANSKET STORTINGSPENSJONENE

Studierektor Bror Petter Gulden ble den 8. september 2008 oppnevnt som medlem av ekspertutvalget som skulle granske stortingspensjonene.

Riksrevisjonen gjennomførte kontroll av utbetaling av alderspensjon til stortingsrepresentanter, og konkluderte med at det ikke har vært tilfredsstillende intern kontroll som sikrer korrekt utbetaling av ytelsene. ”Dette har medført vesentlige feilutbetalinger”, skrev Riksrevisjonen i sin rapport. Stortingets presidentskap nedsatte et uavhengig ekspertutvalg som skulle granske alle forhold rundt Riksrevisjonens kritikk.

Utvalget besto av en jurist, en revisjonsekspert og en pensjonsekspert;

- Professor Asbjørn Kjønsdal (leder), Universitetet i Oslo
- Studierektor Bror Petter Gulden, Handelshøyskolen BI
- Direktør Anne Käte Grøholt, KLP.

REVISORBLIKK PÅ STORTINGSPENSJONENE

- Veldig spennende, og litt skremmende. Dette må jo bli interessant!, uttalte Bror Petter Gulden etter utnevnelsen.

Gulden er utdannet siviløkonom og har tatt høyere revisoreksamen ved Norges Handelshøyskole i Bergen. Han regnes som en av landets fremste eksperter innen revisjonsfaget, og har utgitt en rekke lærebøker om revisjon og etikk i revisjonsfaget.

Mye av arbeidet i utvalget handlet om å tolke et regelverk, og å se på etterlevelsen av regelverket, forteller Gulden; dette er forhold en revisor kunne bidra til å belyse.

Utvalget avga sin endelige rapport den 8. januar 2009.

Bror Petter Gulden er associate dean for bachelorstudiet i revisjon ved Handelshøyskolen BI, og har også kursansvar på BIs masterprogram i regnskap og revisjon. Han underviser også i etikk.

- Vi er opptatt av at kommende revisorer skal bli mer bevisst på etiske og moralske problemstillinger, sier han. Gulden benyttes også som meddommer i rettssaker som berører revisjon.

Litt endret og redigert tekst. Fra BIs nettsider, opprinnelig tekst: Audun Farbrot, fagsjef forskningskommunikasjon ved BI.

EIENDOMSMEGLERSTUDIET

OVERGANGSORDNING FOR PERSONER SOM HAR VÆRT I EIENDOMSMEGLINGSBRANSJEN I MER ENN TO ÅR PR. 01.01.08.

Høgskolelektor Thorunn Falkanger og førstelektor Paul Henning Fjeldheim

I ny lov om eiendomsmegling, som trådte i kraft 1. januar 2008, stilles det høyere krav til kompetanse for den som ønsker å arbeide med eiendomsmegling. Loven setter blant annet krav til hvem som kan kalle seg eiendomsmegler. Bare den som har eiendomsmeglerutdanning, kan få rett til å benytte tittelen eiendomsmegler.

I tilknytning til kompetansekravet er det gitt overgangsregler som innebærer at personer uten den formelle kompetansen loven krever, kan søke om å bli godkjent som megler i eiendomsmeglervirksomhet, jf. forskrift om overgangsregler til eiendomsmeglervirksomhetsloven § 5. Overgangsreglene skal gjøre det mulig for personer som har hatt eiendomsmegling som sitt yrke (to års arbeidserfaring innen eiendomsmegling, eller mer, da loven trådte i kraft 1.1.2008), å fortsette med dette uten å ta full eiendomsmeglerutdanning eller juridisk embetseksamen. For å sikre at personer som godkjennes som meglere, gjennom sin praksis har opparbeidet seg nødvendig faglig kunnskap, må vedkommende ha bestått en særskilt prøve ("overgangseksamener") som Kredittilsynet har godkjent. Kredittilsynet har sett det som mest hensiktsmessig at tillatelse til å avholde overgangseksamen utelukkende gis til godkjente

utdanningsinstitusjoner. BI er en av få utdanningsinstitusjoner som er gitt denne retten til å avholde eksamen. Overgangseksamenene må avlegges i fagene Jus for Eiendomsmeglere I, Jus for Eiendomsmeglere II, Eiendomsmegling I og Oppgjørforståelse. Når disse eksamenene er bestått, og bl.a. tilfredsstillende vandelsattest er forelagt Kredittilsynet, utstedes meglerbrev og den lovbeskyttede tittelen megler kan benyttes.

BI vil fram til 1. januar 2011 arrangere overgangseksamen i alle fag hvert halvår. De skriftlige eksamener kan avlegges på alle regionale BI-høgskoler. Muntlig eksamen i Oppgjørforståelse kan bare avlegges på studiesteder som tilbyr eiendomsmeglerstudiet.

Institutt for Regnskap, Revisjon og Jus har stått for den faglige gjennomføringen av kurs både vår og høst i 2008. Totalt har 445 studenter deltatt på de ulike kursene, og 1001 personer har avlagt en eller flere eksamener. Kurs har vært avholdt i alle byer hvor BI tilbyr eiendomsmeglerstudiet, dvs. ved Handelshøgskolen BI i Oslo, BI Stavanger, BI Bergen og BI Trondheim. I tillegg har det vært avholdt kurs i Tromsø og Kristiansand.

Høgskolelektor Thorunn Falkanger og førstelektor Paul Henning Fjeldheim er sentrale i utdanning og eksamen for deltakerne på overgangskursene i eiendomsmegling.

Institutt for regnskap, revisjon og jus

INSTITUTTLEDELSEN

BRÅTHEN, TORE
Professor, Instituttleder

Instituttleder og professor i forretningsjus. Dr.juris. Universitetet i Oslo 1998. Associate dean Bachelorstudiet i eiendomsmegling. Alminnelig

formuerett, selskapsrett, børs- og verdipapirrett, eiendomsmegling og eiendomsmeglerrett

THESTRUP, ANNE-CHRISTINE
Administrasjonsleder

NESSET, RUTH HOLSEN
Administrasjonskonsulent

FAGLIG STAB: For ytterligere informasjon gå inn på hjemmesidene til de faglige: [bi.no / forskning / institutter / regnskap, revisjon og jus / ansatte](http://www.bi.no/forskning/institutter/regnskap_revisjon_jus_ansatte)

FACULTY MEMBERS: For further information, please visit the individual website of each faculty member at [http://www.bi.no/forskning/institutter/regnskap, revisjon og jus/ansatte](http://www.bi.no/forskning/institutter/regnskap_revisjon_jus_ansatte)

ANDERSEN, ALF

Høyskolelektor II i maritime fag. Bachelor of business administration Pacific Lutheran University, Washington, USA, 1988, høyere avdelings studium i økonomisk administrative fag NHH, våren 1991, grunnkurs befraktning og skipsmegling, shippingkurs

BRÅTHEN, TORE

Instituttleder og professor i forretningsjus. Dr. juris Universitetet i Oslo 1998, professor II Universitetet i Tromsø, associate dean Bachelorstudiet i eiendomsmegling. Alminnelig formuerett, selskapsrett, børs- og verdipapirrett, eiendomsmegling og eiendomsmeglerrett

BERTHLING-HANSEN, PÅL
Førsteamanuensis bedriftsøkonomi. PhD fra Southampton University Bedriftsøkonomi, realinvesteringsanalyse

DOYLE, AARON
Førsteamanuensis II Risiko og forsikring

BIRKELAND, KARI
Doktorgradsstipendiat i jus. Cand.jur. Universitetet i Oslo, vår 2005 Revisjonsrett, selskapsrett og erstatningsrett

DYRNES, SVERRE
Førstelektor i regnskap. MBA fra NHH 1974, statsautorisert revisor 1978. Regnskap, regnskapsanalyse og verdsettelse av bedrifter

BJUNE, CATHRINE
Førstelektor i maritime fag. Cand.jur. Universitetet i Oslo Sjørett, sjøforsikringsrett, alminnelig forretningsjus

EKLUND, TROND
Førstelektor II i regnskap. Siviløkonom Handelshøyskolen BI, høyere avdelings studium i bedriftsøkonomisk analyse NHH 1988. Regnskap

BLATTNER, EMANUEL
Høyskolelektor i økonomistyring. Master i bedriftsøkonomi Universitetet i Fribourg 1979 Økonomistyring og finans

ENGH, JONE
Doktorgradsstipendiat i jus. Cand.jur. Universitetet i Bergen 1989. Finansjus, dvs. finansnæringens rammevilkår, børs- og verdipapir, pensjonsjus, selskapsrett og forsikring

ERICSON, INGVILD SCHIØLL

Høyskolelektor i juridiske fag. Cand.jur. Universitetet i Oslo 2002, Master of European Business Law 2003, mellomfag i psykologi. Generell kontraktsrett, fast eiendom, eiendomsmeglerrett, foreldelsesloven, miljørett og juridisk metode

GRUNDEKJØN, OLE TELLEF

Høyskolelektor i juridiske fag. Siviløkonom NHH, Cand.jur. Skatterett, strategisk økonomistyring

ERIKSEN, BJØRN

Førsteamanuensis i forretningsjus. PhD fra Copenhagen Business School 2007, førsteamanuensis II Høyskolen i Buskerud Arbeidsrett, generell kontraktsrett

GULDEN, BROR PETTER

Studierektor i revisjon. Siviløkonom NHH, Statsautorisert revisor Revisjon

FALKANGER, THORUNN

Høyskolelektor i juridiske fag. Cand.jur. Universitetet i Oslo, advokatbevilling Eiendomsmeglerrett, kjøpsrett, avtalerett, metode og selskapsrett

HANSEN, RUNE

Høyskolelektor. Siviløkonom fra BI, Statens lærerskole i handels- og kontorlag, faglærereksamen. Regnskap, bedriftsøkonomi

FERDOWSI, SANAZ

Studentassistent. Siviløkonom Handelshøyskolen BI, Stud.jur.

HVEEM, DAG JØRGEN

Studierektor. Cand.jur diplomøkonom i bank og finans. Privatøkonomi med jus. Bankers rådgivningsansvar, finansavtaler og kredittrett, arv, arveavgift og skatt, familierett og ugift samliv, trygd, vergemål, pante- og tingsrett, kausjon, boligrett, tvangsinnndrivelse og gjeldsordningsloven for privatpersoner

FJELDHEIM, PAUL HENNING

Førstelektor i eiendomsmeglingsfag. Cand.jur. Universitetet i Oslo 2001, offentlig eiendomsmeglereksamen 1985, advokat MNA, eiendomsmegler MNEF. Eiendomsmegling, eiendomsmeglerrett, kjøpsrett, panterrett

KILDAL, TOR S.

Førsteamanuensis. Statsautorisert revisor, siviløkonom Skatterett, merverdiavgift

GJEMS-ONSTAD, OLE

Professor i skatterett. Cand.jur. Universitetet i Oslo 1979. Lic.jur. 1980, Dr.juris 1984. Professor II Universitetet i Oslo. Professor II Universitetet i Stavanger. Faglig leder Master i skatte- og avgiftsrett. Fagansvarlig skatterett Master i Regnskap og Revisjon. Skatterett og avgiftsrett

KRISTENSEN, ROY

Høyskolelektor. Diplomøkonom BI 1990, skatterevisor Regnskap, skatt og avgiftsrett

GJØNNES, SVEIN H.

Høyskolelektor II. Siviløkonom, MBA, Statsautorisert revisor Økonomi- og virksomhetsstyring

KVAAL, ERLEND

Førsteamanuensis, dr.oecon. Associate dean Master i regnskap og revisjon Regnskap

LANGFELDT, SVERRE FAAFENG
 Studierektor i juridiske fag.
 Cand.jur. Universitetet i Oslo, advokatbevilling
 Arbeidsrett, alminnelig forretningsjus

PERLAND, OLAV
 Doktorgradsstipendiat i jus.
 Cand.jur. Universitetet i Oslo
 Selskapsrett, børs- og verdipapirrett

LANGLI, JOHN CHRISTIAN
 Professor i bedriftsøkonomisk analyse.
 Siviløkonom BI 1987, Dr.oecon Norges
 Handelshøyskole i 1993
 Empirisk forskning, finansregnskap,
 regnskapsanalyse

RASMUSSEN, JANICKE L
 Førstelektor, PhD student.
 Siviløkonom Heriot Watt University
 Edinburgh 1989, Høyere revisor studium
 NHH 1990. Regnskap, skatterett, corporate
 governance

LØKEN, SVEIN A
 Studierektor.
 Siviløkonom NHH
 IT-revisjon og internkontroll

ROBERTS, HANNO
 Professor i bedriftsøkonomi og økonomi-
 styring. PhD University of Maastricht (1992),
 Nederland. Intellektuell kapital, intern regn-
 skap og styring i den kunnskapsbaserte
 bedrift, lokale informasjonssystemer, intern
 regnskap og innovasjon

MINDE, STINE WINGER
 Forskningsassistent, høyskolelektor fra
 01.01.2009. Master i rettsvitenskap 2008
 Alminnelig forretningsjus, selskapsrett,
 organisasjonsjus

RUUD, FLEMMING
 Professor, statsautorisert revisor. PhD,
 Professor University of Zürich, Adjunct
 Professor University of St. Gallen, Sveits
 Intern og ekstern revisjon, tilleggende forsk-
 ningsområder innen corporate governance,
 risk management, intern styring og kontroll
 samt finansielt regnskap

MISUND, ODD
 Høyskolelektor. Siviløkonom BI,
 faglærereksamen Statens lærerhøyskole i
 handels- og kontorlag.
 Regnskap og bedriftsøkonomi

SCHWENCKE, HANS ROBERT
 Professor i regnskap. Dr.juris Universitetet i
 Oslo 2002. Porteføljeansvarlig for spesialisie-
 ringen forretningsjus, skatt og regnskap på
 siviløkonomstudiet. Norsk og internasjonal
 regnskapsrett, regnskapsmessig behandling av
 oppkjøp og fusjoner

MYRTVEIT, INGUNN
 Professor i bedriftsøkonomisk analyse.
 Siviløkonom BI 1985, Dr.oecon NHH 1998
 Bedriftsøkonomi, Software Economics

SHEPPERD, MARTIN
 Professor II
 Software Economics

NOBES, CHRISTOPHER
 Professor II. PhD
 University of Exeter 1982
 Regnskap

SKALDEHAUG, ESPEN
 Førstelektor. Siv.ing.
 Universitetet i Linkøping
 Strategisk økonomistyring, økonomi- og
 regnskapsforståelse

SKALPE, OLE
 Førsteamanuensis.
 Dr.oecon NHH 1998
 Regnskapsanalyse, verdivurdering, shipping

TOLLEFSEN, TOR A
 Høyskolelektor.
 Siviløkonom NHH 1972
 Regnskap og bedriftsøkonomi

STENSRUD, ERIK
 Professor II. Master of Science i fysikk NTH,
 Master of Science i petroleumøkonomi IFP
 Paris, Dr.philos Universitetet i Oslo
 systemutvikling
 Software Economics

UNNEBERG, INGE
 Doktorgradsstipendiat. Agronom 1979,
 Cand.jur. fra Universitetet i Oslo 1984,
 Amanuensis II ved Universitetet i Tromsø,
 Juridisk fakultet
 Familie-, arve- og skifterett, odelsrett,
 erstatningsrett, forsikringsrett

STRAND, ROLF GUNNAR
 Høyskolelektor. Siviløkonom HAE fra NHH,
 Cand.polit. Universitet i Oslo
 Bedriftsøkonomi og samfunnsøkonomi

VIKEN, MONICA
 Førstelektor i forretningsjus. Cand.jur.
 Universitetet i Oslo 1995
 Associate dean for Bachelor i økonomi og
 forretningsjus. Generell kontraktsrett, juridisk
 metode, eiendomsmeidlerrett, immaterialrett
 og markedsrett

TANGENES, TOR
 Førstelektor i økonomistyring.
 Høyere avdelings eksamen fra NHH, MBA
 fra ASU. Associate dean for bachelorstudiet i
 økonomi og administrasjon
 Strategisk økonomistyring og metode.

ANNE THORKILDSEN
 Høyskolelektor. Siviløkonom
 Handelshøyskolen BI 1979,
 Master of Management 2005
 Regnskap og bedriftsøkonomi

ASSOSIERTE MEDARBEIDERE:

Berg, Terje	Høyskolelektor	BI Trondheim
Daler, Ørnulf	Studieleder, Høyskolelektor	BI Forsikring
Haug, Rolf	Høyskolelektor	BI Kristiansand
Høiland, Hildur	Høyskolelektor	BI Oslo
Kirkefjord, Arild	Høyskolelektor	BI Oslo
Lilleberg, Olav	Førstelektor	BI Trondheim
Myhre, Willy	Høyskolelektor	BI Oslo
Olesen, Johnny	Førstelektor	BI Bergen
Trosdahl, Kristian	Studieleder, Høyskolelektor	BI Forsikring

Summary in English:

Department of Accounting, Auditing, and Law

Annual report 2008

INTRODUCTION

The Department of Accounting, Auditing and Law contributes research-based education and knowledge development within the areas of management accounting, financial accounting, auditing, commercial law, real estate studies and tax. The department has the main responsibility for all teaching activities within these areas at the Norwegian School of Management BI. The department's faculty members are authors of the main specialist textbooks in their areas in Norway, and annually publish several articles within their fields. Research activities are concerned with business-related law, auditing, accounting regulation and practice, and management accounting.

In 2008, the department consisted of 44 faculty members and 2 administrative support staff. In total, this represents 37.1 faculty and 1.9 administrative FTE (Full Time Equivalents).

In addition, the department has temporarily employed 2 research assistants and 1 student assistant.

The faculty positions are distributed according to the following ranks:

Rank	Number	FTE
Professor	7	6.5
Associate professor	5	5
Industrial professor	5	5
Senior lecturer	6	6
Lecturer	10	9.2
Doctoral students	4 (7*)	4 (7*)
Part-time positions	7	1.4
Total	44	37.1

**) 2 of the doctoral students hold senior lecturer positions, while 1 is industrial professor.*

EDUCATION

Course portfolio

The department has a comprehensive course portfolio, within Bachelor, Master, and Executive programs. The department is responsible for the Master Program in Professional Accountancy, the Bachelor program in Real Estate Studies, the Bachelor program in Auditing, and the Bachelor program in Business Law. A new specialization for certified accountants within the Bachelor of Business Administration program was launched in the autumn of 2008.

Most of the courses within the Norwegian School of Management's Shipping programs are offered by the department. A new specialization in shipping within the Bachelor of Business Administration program was launched in the autumn of 2008 and a new Master of Management Program in Maritime Law, Trade Law and Maritime Insurance will be offered from autumn 2009.

The associate deans of these programs as well as the Bachelor of Business Administration program - the largest bachelor program, are all faculty members of the department.

The department is the provider of the following four Management Programs: (1) Management of Employment Law, (2) Internal auditing, risk management and corporate governance, (3) Managerial Accounting Analysis, and (4) Accounting for decision makers. All four programs are taught at the Nydalen campus in Oslo while the last program is also taught at BI's regional college in Bergen. In addition to these four Management Programs, the department has partial responsibility for the Management Program the Board, Corporate Governance and Value Creation. The department's faculty members also teach Management Programs offered by other BI departments.

Teaching

The department's faculty members contributed 7024 teaching hours altogether in 2008.

RESEARCH

Research themes in 2008 covered the areas of company law development in Norway and the European Union; equity and equitable securities law; law of corporate finance, real-estate law; insurance law, intangibles law; labour law and industrial arbitrage; individual, company, and transaction taxation; value-added duties; public institutions; Norwegian and international accounting law; intellectual capital and knowledge management, corporate governance and auditing.

The department's research is mainly published in Norwegian journals but also in international journals.

The faculty members participate in Norwegian and international conferences.

CONTRIBUTIONS TO PUBLIC DEBATES

Several faculty members of the department are active contributors to the public debate in Norway with appearances on radio and television, interviews, newspaper columns and letters-to-the-editor of Norway's main daily newspapers.

INTERNAL MEETINGS AND SOCIAL EVENTS

The department holds monthly lunch meetings joined by all members in which actualities and internal items are discussed and developed.

In addition, the department holds two annual dinners for all department members, one at the end of the academic year in June and one at the end of term in December.

Handelshøyskolen BI

Institutt for regnskap, revisjon og jus

Nydalsveien 37

0442 Oslo

Tlf sentralbord: 06600